

Tvåspråkiga auktoriteter

Olen työskennellyt 10 vuotta Turun kaupunginkirjastossa. Kun olin ollut siellä muutamaa kuukautta yksi työkaveri sanoi mulle: ”Ringa voit sä puhua ruotsia meidän kanssa. Niin ymmärrämme sua paremmin.” Siitä lähtien olen aina puhunut ruotsia.

Jag kommer att ta fram tre områden när det gäller tvåspråkiga auktoriteter.

Men ...

Vi är inte bara tvåspråkiga utan mångspråkiga idag sade en 15-åring om sin skolmiljö. Han har rätt. Idag räcker det inte bara att klara av de två modersmålen utan engelskan finns med som ett språk likvärdigt ett modersmål.

Med bl.a. Ebrary posterna kom engelskan in som ämnesord i våra databaser. Idag är dessa poster många. För två år sedan kom Lassi Lager med ett förslag om hur man kunde föra in både svenska och finska ämnesord i dessa e-poster. För det krävdes ändå en stor insats.

Men idag står vi inför en ny lösning. Jag är kanske naiv och okunnig men jag hoppas att den nya tekniken för YSO skall förverkliga visionen om att de tre språken är sinsemellan kopplade och de engelska ämnesorden från bl.a. Library of congress blir sökbara fastän frågan är ställd på finska eller svenska.

Dethär är en dröm värd att förverkliga och högt prioritera. Det öppnar stora möjligheter för ämnessökning över språkliga gränser.

Den ger möjligheter att söka på sitt eget modersmål och få fram alla poster som är indexerade på antingen finska, svenska eller engelska.

Eeva Kärki drar det tyngsta lasset när det gäller ämnesordsregistret. Och hon har redogjort för eventuella problem om vi övergår till ontologin YSO. För mig gäller det att se över de svenska termerna. Efter att YSA blivit uppdaterad till YSO kommer Allärs att genomgå en ontologisering och bli **Allso = Allmän svensk ontologi**.

När väl denna sammankoppling är genomförd och alla tekniska problem lösta och allt fungerar väl är det tid för det tredje språket – engelskan. Detta säger Juha Hakala.

Och nu återkommer jag till de tre områdena som är viktiga för tvåspråkigheten:

finskan och svenskan har sina problem som vi under mer än 20 år har lärt oss handskas med. Vi har löst termproblem så att

- en term på det ena språket kan ersättas med flere på det andra
- termer som inte har en motsvarighet i det andra språket förblir tom på det andra språket

- termer som inte har en exakt motsvarighet får en något inexact motsvarighet och ändras när ett bättre förslag dyker upp

Sök fram **motsvarigheter i Allärs/Allso till termerna i SAO** = Svenska ämnesord.

föräldrar-barn-förhållande |2 allars
Föräldrar och barn |2 sao

hyperaktivitet |x barn |2 allars
Hyperaktiva barn |x psykologi |2 sao

fornspråk |x isländska |x ordbildning |2 allars
Fornisländska språket |x ordbildning |2 sao

hyra |x lagstiftning |z Sverige |2 allars
Hyra |x juridik och lagstiftning |z Sverige |2 sao

inläring |x psykologi |2 allars
Inläring |x psykologiska aspekter |2 sao

upphovsrätt |x litteratur |x historia |2 allars
Författarrätt |x historia |2 sao

nazism |x historia |z Sverige |y 1945- |2 allars
Nazism |x historia |y 1945- |z Sverige |2 sao

internationella relationer |x religion |2 allars
Internationella relationer |x religiösa aspekter |2 sao

bondeuppror |x historia |z Sverige |y 1800-talet |2 allars
Bondeuppror |x historia |y 1800-talet |z Sverige |z Skåne |2 sao

norsk dramatik |x historia |y 1880-talet |2 allars
Norsk dramatik |x historia |y 1880-talet |2 sao

- Även om de rikssvenska många gånger står det naturliga språket närmare så är dessa termer inte kopplade till de finska. De rikssvenska termerna byggs upp på samma sätt som LC nämligen som uttryck och inte enbart som enskilda substantiv. Vi valde i Finland en annan väg och alltför stora avsteg från den principen kan vi inte göra.

För framtida bruk är kopplingen mellan de finska och svenska termerna viktig!

Officiella namn både internationella och inhemska heter

Euroopan unioni
Europeiska unionen
European union

Opetusministeriö
Undervisningsministeriet
Ministry of Education

Detsamma gäller de **geografiska namnen** som i Finland har två former, finskt och svenskt.

Tammisaari
Ekenäs

Raasepori
Raseborg

Auktoritetsregister är jobbiga och tidskrävande och blir aldrig fullständiga och färdiga. Egennamn ändras tyvärr och det hör till vårt arbete att ge de riktiga svaren också på dessa frågor.

I det internationella samarbetet kommer just dessa organisations- och personnamn att bli viktiga både ur en internationell och nationell synvinkel.

Tvåspråkiga - trespråkiga auktoriteter

Ringa Sandelin